

LBRIS

We know
books

GEORGE TOPÎRCEANU

Balade vesele și triste
Parodii originale
Migdale amare
Fabule

Editura

TANA

LEUL DEGHIZAT

Leul s-a-mbrăcat odată,
Într-o piele de măgar,
Să colinde țara toată
Din hotar până-n hotar,
Ca să vadă cum se poartă lupiii (marii dregători)
Cu noroadele-i blajine de supuși rumegători.

Deci, trecând el într-o seară la o margine de crâng
Ca un biet măgar nătâng,
Niște lupi, cum îl văzură, se reped la el pe loc
Și-ntr-o clipă îl înșfacă, grămădindu-l la mijloc.

– Stați, mișeilor! Ajunge, – că vă rup în dinți acuși!
(Strigă leul, apărându-și pielea cea adevărată.)
Astfel vă purtați voi oare cu iubiții mei supuși?...

Lupii, cunoscându-i glasul, îndărăt s-au tras pe dată,
Și de frică se făcură mici, ca niște cățeluși.

– O, măria-ta! Iertare!
Zise cel mai diplomat, –
Semănai așa de tare
C-un măgar adevărat!...

CUPRINS

BALADE VESELE ȘI TRISTE

Rapsodii de primăvară	6
Cântec	9
Balada morții	10
Balada călătorului	12
Balada popii din Rudeni	14
Balada munților	17
Pastel	23
Rapsodii de vară	25
Broaștele	30
Acceleratul	32
Sfârșit de vară	34
Rapsodii de toamnă	36
Balada unui greier mic	42
Catrene	44
Manon și des Grieux	46
Balada chiriașului grăbit	47
Noapte de mai	50
Noapte de iarnă	53
Singuri	56
În drum	57
Noapte de toamnă	58
Romanță	60
Păinjiniș	61
Epilog	62
Distih eroic	63
Infernul	64

PARODII ORIGINALE

În loc de prefață	76
<i>Pagini din diferiți autori</i>	
Homer: Chinurile lui Ulise	78
Alfred de Musset:	
Noapte de august	80
Al. Depărățeanu: Viața la țară	83
Dimitrie Bolintineanu:	
Mihai Viteazul și turcii	87
G. Coșbuc: Țiganii	89
A. Mirea: Caleidoscop	
I. Unei fosile	92
II. Bustului meu	93
III. Răspunsul micilor funcționari ...	94
IV. Sonete	96
V. Sahara	96
O. Goga: I. Mucenicii	99
I. Minulescu:	
Trei romane pentru mai târziu	
I. Romanța automobilului	100
II. Romanță autumnală	101
III. Romanța gramofonului	102
M. Codreanu: Sonete parnasiene	
I. Scamatorul	105
II. Pagliaccio	105
III. Samson și Dalila	106
IV. Testamentul unui poet cunoscut	107
Otilia Cazimir:	
I. Vis alb	108
II. Strofă risipită	109
III. Ariciul	100
Demostene Botez:	
I. Prohod	111
II. Tristeți provinciale	112

Tudor Arghezi:

I. Psalm	115
II. Menire	116
III. Utrenie	116
IV. Blesteme	117

MIGDALE AMARE

Prefață	122
Cioara	125
Aeroplanul	129
Sonet estival	130
Albumul	131
Sonete ploioase	132
Octombrie	134
Noiembrie	135
Fantezie de toamnă	136
Primăvară	138
La Paști	140
Balada corbilor	142
În jurul unui divorț	143
Dedicație	148
Gelozie	149
Populară	150
Toamna în parc	151
Balada unei stele mici	152
Cocostârcul albastru	155
Poetul	157
Scrisoare	158
Ripostă	162
Bene merenti	164

FABULE PENTRU COPII

Câți ca voi!	168
Bivolul și coțofana	169
Boierul și argatul	171
Leul deghizat	172

RAPSODII DE PRIMĂVARĂ

I

Sus, prin crângul adormit,
A trecut în taină mare,
De cu noapte, risipind
Șiruri de mărgăritare
Din panere de argint,
Stol bălai
De îngerăși
Cu alai
De toporași.
Primăvară, cui le dai?
Primăvară, cui le lași?

II

Se-nalță abur moale din grădină.
Pe jos, pornesc furnicile la drum.
Acoperișuri veștede-n lumină
Întind spre cer ogeacuri fără fum.

Pe lângă garduri s-a zvântat pământul
Și ies gândacii-Domnului pe zid.
Ferestre amorțite se deschid
Să intre-n casă soarele și vântul.

De prin balcoane
Și coridoare
Albe tulpane
Fâlfâie-n soare.

Ies gospodinele
Iuți ca albinele,

Părul le flutură,
Toate dau zor.
Unele mătură,
Altele scutură
Colbul din pătură
Și din covor.

Un zarzăr mic, în mijlocul grădinii,
Și-a răsfirat crenguțele ca spinii
De frică să nu-i cadă la picioare,
Din creștet, vâlul subțirel de floare.

Că s-a trezit așa de dimineață
Cu ramuri albe – și se poate spune
Că-i pentru-ntâia oară în viață
Când i se-ntâmplă-asemenea minune.

Un nor sihastru
Și-adună-n poală
Argintul tot.
Cerul e-albastru
Ca o petală
De miozot.

III

Soare crud în liliac,
Zbor subțire de gândac,
Glasuri mici
De rândunici,
Vioarele și urzici...
Primăvară, din ce rai
Nevisat de pământeni,

Vii cu mândrul tău alai
 Peste crânguri și poieni?
 Pogorâta pe pământ

În mătasuri lungi de vânt,
 Lași în urmă, pe câmpii,
 Galbeni vii
 De păpădii,
 Bălți albastre și-nSORITE
 De omăt topit abia,
 Și pe dealuri muceZITE
 Arături de catifea.

Și pornești departe-n sus
 După iarna ce s-a dus,
 După trena-i de ninsori
 Așternută pe colini...
 Drumuri nalte de cocori,
 Călăuzii cei străini,
 Îți îndreaptă an cu an
 Pasul tainic și te mint
 Spre ținutul diafan
 Al câmpiilor de-argint.
 Iar acolo te oprești
 Și doar pasul tău ușor,
 În omăt strălucitor,
 Lasă urme viorii
 De conduri împărătești
 Peste albele stihii...

Primăvară, unde ești?

CÂNTEC

Frumoasă ești, pădurea mea,
 Când umbra-i încă rară
 Și printre crengi adie-abia
 Un vânt de primăvară...

Când de sub frunze moarte ies
 În umră viorele,
 Iar eu străbat huceagul des
 Cu gândurile mele...

Când strălucesc sub rouă grea
 Cărări de soare pline,
 Frumoasă ești, pădurea mea,
 Și singură ca mine...

BALADA MORȚII

Cobora pe Topolog
Dintre munți, la vale...
Și la umbra unui stog
A căzut din cale.

În ce vară? În ce an?
Anii trec ca apa...
El era drumeț sărman
Muncitor cu sapa.

Oamenii l-au îngropat
Într-un loc aiurea,
Unde drumul către sat
Taie-n lung pădurea.

Și de-atunci, lângă mormânt,
Plopi cu frunză rară
S-au zbatut ușor în vânt,
Zile lungi de vară.

Soarele spre asfințit
Și-a urmat cărarea.
Zi cu zi l-au troienit
Vremea și uitarea.

Dimineața ca un fum
Urcă pe coline,
Zvon de glasuri dinspre drum
Până-n preajmă-i vine.

Peste vârfuri lunecând
În argint, condurii
Înfioară când și când
Liniștea pădurii...

Numai colo-ntr-un frunzar
Galben în lumină,
Stă pe-o creangă de arțar
Pasăre străină.

Stă și-așteaptă fără glas
Parcă – să măsoare
Cum se mută, ceas cu ceas,
Umbra după soare...

*

Astfel, tot mai neștiut
Spre adânc îl fură
Și-l îngroapă-n sânu-i mut
Veșnica Natură.

Vara trece; pe cărări
Frunza-n codru sună.
Trec cernite înserări,
Nopti adânci cu lună.

Iar când norii-nvăluiesc
Alba nopții Doamnă,
Peste groapa lui pornesc
Vânturi lungi de toamnă...

BALADA CĂLĂTORULUI

O, e-atât de bine când pe drumuri ninse
Întâlnești o casă cu lumini aprinse,
Un ogeac din care se ridică fum,
Când te prinde noaptea călător la drum!

Sania coboară clinul de pădure.
Fug în urma noastră luminișuri sure
Și-n singurătatea care ne petrece,
Peste vârf de arbori, asfințitul rece
Străbătând podoaba crengilor subțiri
Luminează-n aer bolți de trandafiri.

Dar amurgul palid a-nceput să scadă.
Noaptea, ca un abur, crește din zăpadă.
Se ivesc departe măguri de hotar,
Într-un loc se face drum pustiu de car
Și-o fântână strâmbă pe lumina zării
Pare că sporește liniștea-nserării...

Drum de vis! E clipa mutei agonii
Când alaiul Noptii zboară pe câmpii,
Când singurătatea umbrele-și arată
Și departe-n șesuri Ziua alungată
Lângă reci fruntarii alergarea-și curmă,
Cu ochi mari de spaimă să privească-n urmă,
Să-și adune-n locul unde-a-ncremenit
Peste sâni de gheță părul despletit.

Ca-ntr-o presimțire sufletul ți-e-nchis.
Unde ești? Îți pare că trăiești un vis...

Treci lăsând în urmă, la răspântii mute,
Umbre solitare și necunoscute,
Treci ducând o parte din tristețea lor,
Un suspin, o rugă, un zadarnic dor.

Iar târziu, când taina dimprejur te cheamă
Și-ți strecoară-n suflet un fior de teamă,
Singur cu povara cugetului tău
Te cuprind deodată lungi păreri de rău
După-o fericire care întârzie,
După câte n-au fost dar puteau să fie,
După cele duse pentru totdeauna...

Astfel, cu mirare, te trezești când luna
Luminează somnul unei lumi din basme
Iar omătul umple noaptea de fantasme.

.....
.....

O, e-atât de bine când pe drumuri ninse
Întâlnești o casă cu lumini aprinse,
Un ogeac din care se ridică fum,
Când te prinde noaptea călător la drum!

BALADA POPII DIN RUDENI

De la târg la Vadul-Mare
Taie drumul prin poieni,
Legănându-se călare,
Popa Florea din Rudeni.

Și-n priveliștea bogată
Sus pe culme, jos pe drum,
Iarna palidă-și arată
Plăzmuirile de fum.

Somnul revărsat în fire,
Gerul sfânt al Bobotezii
A-nchegat argint subțire
Peste faldurii zăpezii

Și legând în gheață stropii,
Bura care-n aer joacă
A țesut pe barba popii
Fire lungi de promoroacă.

Bolta sură ca cenușa,
Codrii vineți – dorm adânc.
Sună numai căldărușa
Atârnată de oblânc.

Bate Surul din potcoavă
Drum de iarnă, fără spor,
Calcă rar și cu zăbavă
Lunecușuri de pripor.

Și-n tăcerea care crește,
Adâncit ce-ntr-o visare,
Popa când și când șoptește
Legănându-se călare...

Scutură din treacăț salbe,
Reci podoabe care mint,
Surpă bolți de ramuri albe
Cu portaluri de argint.

Lângă drum bătut de sănii
Unde malul stă să cadă,
Vede urme de dihanii
Înstelate pe zăpadă.

Iar pe culmea unei creste,
Amețit de zare multă
Strânge frâul fără veste
Și-mpietrit pe cal ascultă.

Nici o șoptă... nici un ropot...
Numai din adâncuri sure,
Vine vuiet lung de clopot
Peste-ntinderi de pădure...

Lung îi sună în ureche,
Pe când el cu grijă scoate
Pântecoasă ploscă veche
Din dăsaga de la spate.

Și cu plosca ridicată,
Zugrăvit pe cerul gol,
Popa capătă deodată
Măreție de simbol.

LBRIS | We know
books

Colo-n vale, unde drumul
Taie luminișuri rare,
Printre plopi se vede fumul
Hanului din Vadul-Mare.

Calul, vesel, simte locul
Și s-abate scurt din cale, –
C-a-nvățat și dobitocul
Patima sfinției-sale...

Iar hangița iese-n ușă,
Bucuroasă de câștig.
Ochii-i rîd spre căldărușă:
– Frig, părinte?
– Strașnic frig!

BALADA MUNȚILOR

I

S-au ivit pe rînd în soare,
Jos, la capătul potecii,
Turma albă de mioare,
Noatinele și berbecii.

Sunet de tălângi se-ngîănă.
Subt poiana din Fruntarii,
Zăbovește-n deal la stîună
Baciul Toma cu măgarii.

El se pleacă din cărare
Și tot leagă și dezleagă,
Cumpănește pe samare
O gospodărie-ntreagă:

Maldăr de tărhaturi grele
Cu dăsagi, căldări și pături,
Că de-abia pot sta subt ele
Doi măgari voinici alături.

Gata!... Baciul stă pe gânduri,
Peste frunte mâna-și duce.
Se ridică-n două rînduri
Și domol își face cruce.

Apoi cată lung spre creste
Și spre țarcurile goale...

Și convoiul, fără veste,
A pornit încet la vale.

Cerul și-a schimbat veșmântul.
Ploaia parcă stă să-nceapă.
Printre brazi coboară vântul
Ca un foșnet lung de apă.
Adâncit în gânduri multe
Baciul stă și nu-și dă seamă
C-a rămas în loc s-asculte...

După el, călcând cu teamă,
Merg tăcuții lui prieteni
Prin sălbatică pripoare,
Pe subt poale verzi de cetini,
Pe potecă fără soare,
Ori străbat în pas alene
Luminișuri fără flori,
Singuratice poiene
Cu mesteceni visători...
Rar trezesc în a lor cale
Câte-o piatră subt copită.
Iar când drumul se prăvale
Jos, la coastă povârnită,
Calcă baciul ca pe gratii
Și-i strunește blând, cu gura:
– Cătinel, feciorii tatii,
Ca să n-o pornim de-a dura!...

II

Astfel, turmă după turmă
Pleacă toamna de la stâni,
De rămân pustii în urmă
Munții singuri și bătrâni.

Astăzi ca și-odinioară,
Cât s-afundă-n vreme anii,
Ei văzură cum coboară

Pe cărări de plai ciobanii,
Când pe soare, când pe ploaie,
Vreme multă, fără număr,
Cu căciula lor de oaie
Și cu sarica pe umăr,
A' trecutului vii moaște
Peste care vremea crește,-
Culmea verde mi-i cunoaște,
Stânca sură mi-i iubește...
Iar în urma lor, pe sară,
Astăzi ca și alte dăți,
Lungă liniște coboară
Peste mari singurătăți.

Toamna cu-a ei albă frunte
Și cu galbenii-i conduri
A lăsat argint pe munte
Și rugină pe păduri.

La răspântii crește stogul
De foi moarte de curând.
Strigă-n vale Topologul,
Și-a lui larmă, când și când,
Ca o voce omenească
Până sus pe culmi tresare,
Preajma mută s-o trezească
Din senina ei visare.

Tot mai jos apoi se lasă
Poala norilor pe munte.
Vin din iarna-ntunecoasă